

[Aage Frandsen]

Jeg går ud fra, at når man ikke har hørt andet, end at det er KL's synspunkt, det er Amtsrådsforeningens synspunkt – der har ikke været mindretalsudtalelse i den forbindelse – så går jeg ud fra, at det også dækker Venstre og De Konservative. Jeg ved i hvert fald, at det dækker Venstre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 5 af Aage Frandsen (SF) (se foran) forkastedes, idet 51 (S og SF) stemte for, 59 (KF, V, FP, RV og CD) imod; 3 (KRF) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner. (Forrentning af statslån og ophørsbestemmelser).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 26/10 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helle Degn (S):

Jeg må sige, at vi i den socialdemokratiske gruppe har været noget chokeret over, at det forslag, som Folketinget nu skal til at behandle, har kunnet passere igennem samtlige regeringskontorer og ministerskriveborde. Men man skal jo ikke sådan lade sig slå af pinden.

Der må altså åbenbart også have været kludder i juraen i hele seminarieskandalen i foråret. Processen har været gal, og det må vel egentlig være baggrunden for dette forslag, som undervisningsministeren har fremsat.

Baggrunden for hastværket forstår vi ikke helt. Hastværket med forberedelsesarbejdet tyder på, at der har været noget, der har været galt et eller andet sted.

Forslaget om statens forrentning af sine låne- og driftsinvesteringer i de selvejende institutio-

ner er vel det tætteste, man kan komme på en statslig ekspropriationslovgivning, hvor friværddi og formueandel langsomt opsuges af staten.

Socialdemokratiet har den opfattelse, at staten naturligvis skal have, hvad der tilkommer staten – en eller anden form for en indeksregulering af det, der er statens tilgodehavende. Men netop i dag, efter statsministerens tale, synes vi, det er helt urimeligt, at undervisningsministeren dømmer de selvejende institutioner til rentedøden.

Det er et fantastisk ubalanceret forslag fra regeringen. Jeg tror, at det lige her før et kommunvalg vil give genlyd af pådømme de selvejende institutioner og det selvstændige initiativ rentedøden og total statsovertagelse.

Det synes Socialdemokratiet – selv Socialdemokratiet – måske er lige stærkt nok. Derfor synes vi, det er pudsigt at se, at den mest liberale af alle liberale ministre her kræver ikke alene det før omtalte, men også en ministerbemyndigelse til at kræve retten til at godkende samtlige institutioners vedtægter.

Vi vil tro, at de selvejende institutioner ikke kun i seminarieverdenen, men vel også i den sociale og kulturelle sektor ikke har og ikke får det særlig nemt med et forslag som dette, og de vil – vel med nogen rette – kunne være i tvivl om retssikkerheden på det privatretlige område.

For Socialdemokratiet er forslaget på sin måde fint, i og med at det nu nærmest bliver en offentlig opgave at drive læreruddannelse, et princip, som ikke ligger os fjernt.

Dog skal der vel også sikres selvejende institutioner en form for retsgaranti. Denne problemstilling tror jeg vil blive rejst i Folketingets Uddannelsesudvalg under forslagens behandling i dette høje Ting, og Socialdemokratiet vil lytte meget nøje til og studere de høringssvar, som ministeren måske har nået at få indhentet fra forskellig side. Vi tager dette forslag som udtryk for, at vi havde ret i den kritik, vi rejste i forbindelse med seminarieskandalen, og kan på denne baggrund tilsige ministerens forslag en velvillig behandling.

Eva Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti kan anbefale at stemme for det fremsatte lovforslag, og vi vil også arbejde for, at lovforslaget kan få en let og hurtig, men naturligvis også en saglig behandling i Uddannelsesudvalget. På sin vis er det

[Eva Møller]

trist at skulle vedtage et forslag som dette, for det vil kun blive aktuelt, hvis der skal nedlægges uddannelsesinstitutioner. På den anden side er det i politik nødvendigt at være realistisk, og derfor må vi se i øjnene, at det i en tid med faldende børnetal og dermed også senere et faldende antal unge og med en rivende udvikling kan blive nødvendigt at nedlægge uddannelsesinstitutioner, enten fordi de er blevet overflødige på grund af et fald i elevtallet, eller fordi de er blevet overflødige på grund af ændringer i uddannelsessystemet.

Vi har i Danmark en lang og god tradition for både at have selvejende og offentlige uddannelsesinstitutioner, og denne tradition skal vi fortsætte; det giver en god og sund vekselvirkning og derudover et ekstra engagement i uddannelserne. Det er derfor væsentligt for Det Konservative Folkeparti, at lovforslaget lægger op til, at hvis det bliver nødvendigt at nedlægge selvejende institutioner, skal institutionerne selv have mulighed for at indstille, hvilken brug der i fremtiden skal gøres af dem, og de skal selvfølgelig også have ret til at beholde og videreforvalte den del af formuen, der er fremskaffet ad private kanaler.

Jeg kan sige til fru Helle Degn, at Det Konservative Folkeparti ikke nærer frygt for, at institutionerne skal lide rentedøden, for vi tror, at den nuværende regering bliver siddende længe, og så ved vi, at renten vil ligge på et fornuftigt niveau. Jeg kan godt forstå, at man som socialdemokrat med den rentepolitik, som man fører, har den slags bekymringer, men dem har vi andre ikke.

Vi håber som sagt, at loven sjældent skal bruges, men vi kan dog konstatere med tilfredshed, at det i givet fald er en afbalanceret lov, der skal anvendes.

Aage Frandsen (SF):

Et gammelt ordsprog lyder: »Af skade bliver man klog, men sjældent rig«, og man kan vel sige, at vi er blevet nogle erfaringer rigere, vi er blevet klogere. Ikke mindst er undervisningsministeren blevet klogere med hensyn til, hvordan selvejende institutioners vilkår er i forbindelse med nedlæggelser. De nedlæggelser, som er sket, er sket, og vi var helt med i diskussionen om, hvem der havde retten, når det drejede sig om den hidtil gældende lov. Når der ikke var nedfældet noget om, at staten havde et krav,

fordi den trods alt tidligere havde givet nogle penge, så havde staten ikke det krav.

Derimod finder vi, at den regel, som gælder i dag, kan forekomme urimelig. Vi synes, det er rigtigt at lave den om, så de tilskud, man modtager og har til rådighed, godskrives staten og forrentes. Det er rimeligt. Sådan har det ikke været hidtil, og den regel, som gjaldt før, skulle selvfølgelig overholdes. Vi er indstillet på, at man skal lave den om. Det må bare ikke blive en belastning for institutionerne, mens de er uddannelsesinstitutioner. Sådan forstår vi lovforslaget.

Til spørgsmålet om, hvad der vil ske, hvis vi får andre regeringer, må man nok svare, at vi skal indrette loven, så den kan bruges af en hvilken som helst regering, men der kunne nok ske at komme en anden regering, om det så bliver til det bedre eller værre. Men vi skal lave loven, så den kan klare en hvilken som helst regering. Den risiko synes jeg alligevel vi skal løbe.

Hanne Severinsen (V):

Det er en udmærket ting, at selvejende institutioner tager forskellige opgaver op, bl.a. altså vedrørende uddannelser, men med det faldende børnetal og med de mange omstruktureringer, der sker, kan vi komme i den situation, at en uddannelsesinstitution ikke mere skal fungere, som den har gjort hidtil, og da synes jeg altså, vi skal følge det gode ord om, at vi skal give staten, hvad statens er, og gavegiverne, hvad gavegivernes er.

Jeg vil sige til fru Helle Degn med hensyn til rentedøden, at gavegivernes andel forrentes også, og renterne får de forlods. Det kan betyde, vil jeg sige til hr. Aage Frandsen, at hvis der kom en anden regering og renteniveauet blev højere, ville staten ikke få noget videre. Det er selvfølgelig et trist perspektiv, men dette bliver jo heller ikke stillet op, for at staten skal tjene noget. Det bliver stillet op, for at man kan have nogle fornuftige spilleregler i den situation, at en institution skal ophøre.

Men jeg vil sige, at det er mit håb, at det vil give et incitament til, at man i en sådan situation får en fornuftig forhandling om, hvad en sådan institution skal bruges til. Der er sikkert andre anvendelsesmuligheder.

Til hr. Aage Frandsens ord om, at man af skade bliver klog, men sjældent rig, vil jeg sige, at det faktisk er min fornemmelse, og det kan

[Hanne Severinsen]

være, undervisningsministeren kan bekræfte det, at de besparelser, der rent faktisk er kommet på seminarieområdet, har overgået forventningerne.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

For det første vil jeg gerne sige, at Socialdemokratiet ikke forudsætter, at det bliver nødvendigt at nedlægge en lang række uddannelsesinstitutioner. Bare for at referere til den debat, vi netop lige har ført meget intenst i flere timer, tror vi faktisk, at der bliver behov for uddannelsespladser, måske ikke til det samme formål, som vi ser uddannelsesinstitutionerne operere under i dag, men vi tror, der bliver et kolossalt behov for uddannelsessteder og -pladser i de kommende år, når vi skal have den voksne del af befolkningen i løbende efteruddannelse.

For det andet vil jeg sige til fru Hanne Severinsen, at jeg faktisk tror, hun vil få et chok, når nu hun ser de svar, vi får ind, og de reaktioner, ministerens forslag allerede har skabt i bl.a. Foreningen af Selvejende Private Seminarier. Der er man fuldstændig af den samme opfattelse som jeg, nemlig at det ikke bare er et spørgsmål om, at staten skal have, hvad statens er, men det er også et spørgsmål om, at staten til sidst tager, hvad der er.

Det vil sige, at lov, orden og ret med hensyn til selvejete er på kanten af det, vi opfatter som ekspropriation, og jeg tror, der er nogle Venstrefolk i landet, som har engageret sig i at være med til på lokalt initiativ at bygge institutioner op, der vil få sig et gevaldigt chok over det forslag, deres egen Venstreminister har lagt på Folketingets bord.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jamen jeg tror, det chok vil fortage sig, når det går op for dem, at de faktisk forlods får en forrentning af deres indskud.

Jeg håber minsandten heller ikke, at vi skal nedlægge institutioner, og vi er åbenbart enige om, at vi skal bruge nogle af institutionerne til andre uddannelsesformål. Vi skal i det hele taget omstrukturere, og dette kan også være et incitament til, at man får talt bedre sammen om ikke at nedlægge en institution, hvis den ikke

lige akkurat bruges præcis til det, der var det oprindelige formål, og så stryge pengene, men at man prøver at finde et andet uddannelsesområde at bruge den på.

Køpke Christensen (FP):

Uanset hvad der bliver sagt i dag, tror jeg inderst inde, at vi alle sammen er klar over, at det faldende børnetal samt omstruktureringen inden for uddannelsesinstitutionerne ikke bare formodes at ville, men givet vil resultere i institutionsophør. Et eksempel på denne udvikling er, som ministeren også fremhæver, set på seminarieområdet.

Fremskridtspartiet kan godt se det fornuftige i dette forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner, der bl.a. går ud på at tilgodese en forrentning af statslån samt indførelse af ophørsbestemmelser.

Med dette forslag tages der nu højde for kommende lukninger, altså en uundgåelig og nødvendig indskrænkning af uddannelsesinstitutionerne.

L 35 betragter vi derfor som en nødvendighed, bl.a. fordi institutionerne bevarer retten til at disponere over den pr. 31. december 1989 opgjorte nettoformue samt over fast ejendom og løsøre, som er skænket af private.

Et andet aspekt er, at staten fornuftigvis ved denne lovs vedtagelse sikres krav på renter for lån samt ret til at disponere over en eventuel restformue til undervisnings- og uddannelsesformål.

Selv om det handler om selvejende institutioner, i dette tilfælde uddannelsesinstitutioner, er det således, at statskassen alligevel kan betale 100 pct. refusion af f.eks. driften, og derfor må de betegnes som såkaldte selvejende uddannelsesinstitutioner.

Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at forslaget burde være kommet fra finansministeren, så dette lovforslag ikke kun omfattede uddannelsesinstitutionerne. Med andre ord burde forslaget efter vores opfattelse have været mere vidtgående.

Men alt i alt må vi sige, at det forslag, der her er til første behandling, efter vor mening er et positivt skridt, og vi vil derfor støtte L 35.

Marianne Jelved (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne give

[Marianne Jeived]

tilslutning til lovforslaget og dets intentioner og vil håbe, at vi kan få en saglig og ordentlig udvalgsbehandling, som vi plejer at have det i Uddannelsesudvalget, så vi kan få dette afklaret.

Jeg vil benytte lejligheden til at bemærke, at Den Frie Lærerskole i Ollerup og de frie skoler i øvrigt ikke er omfattet af dette lovforslag, de hører til i et andet ministerium. Intentionerne i forslaget bygger selvfølgelig på erfaringerne, det vil jeg gerne vedkende mig, fra seminariesagen, som jeg vælger at kalde den, i modsætning til det, fru Helle Degn kalder den. Det er nok en nødvendighed, at vi på en anden måde, end det var tilfældet i den sag, fra Folketingets side får mulighed for at være medbestemmende om, hvordan institutioner skal bruges, hvis den brug, der gøres af dem, på et givet tidspunkt skal ophøre, og det er bl.a. det, der skal sikres med dette lovforslag.

Jette Pors (CD):

CD har ikke umiddelbart nogen indvendinger mod dette lovforslag. Tværtimod finder vi det rimeligt, at staten får dispositionsret over selvejende uddannelsesinstitutioner, som har modtaget statstilskud gennem en årrække, men som af en eller anden grund ophører, det være sig på grund af faldende elevtal, ændringer i uddannelsessystemet eller af andre årsager.

Det fremgår helt tydeligt af forslaget, at formålet er at sikre fortsat undervisning og uddannelse, og det er vigtigt.

Lovforslaget er opbygget på en sådan måde, at hverken de eksisterende eller de kommende uddannelsesinstitutioner behøver at lide økonomisk skade, og således at vi undgår at komme i en situation som den, vi oplevede med seminarierne for et lille års tid siden, om man så kalder det problemer eller sager.

Jeg er ikke faldet over de store problemer, da jeg i detaljer læste lovforslaget igennem, og jeg kan derfor i dag tilkendegive vilje til hurtig og positiv behandling i Uddannelsesudvalget.

Lysholm Christensen (KRF):

Private initiativer til oprettelse af institutioner på f.eks. social- og uddannelsesområdet har gennem årene haft stor betydning her i landet. En lang række institutioner er rejst takket være store personlige ofre, indsatser og idealisme. Det er institutioner, som har imødekommet befolkningsgrupperes ønsker og behov, og de er

blevet rejst takket være denne store indsats. Staten har dermed haft nogle billige institutioner til rådighed. Mange nyskabelser er også opstået på den måde.

Den af private personer indskudte formue i sådanne private, selvejende institutioner er ikke statens ejendom. Ved institutionens ophør må bestyrelsen, som det er gældende i dag, være medbestemmende ved formuens fremtidige anvendelse inden for beslægtede områder.

Når vi taler om dette lovforslag, tror jeg, det er yderst vigtigt at skelne mellem 100 pct.-institutioner og institutioner, som ikke får 100 pct. tilskudsdekning.

L 35 vil lovfæste det princip, at formuen i institutioner, der har 100 pct. tilskud, ved ophør skal tilfalde staten, og det er et retfærdigt og rigtigt princip. Der er klart et problem, som skal løses.

Men når jeg har sagt det, må jeg alligevel på Kristeligt Folkepartis vegne udtrykke, at vi er betænkelige ved, at institutioners formue ved ophør alene skal anvendes efter Undervisningsministeriets bestemmelse. Hvor er bestyrelsen henne i dette spil? Vi har allerede nu en bestemmelse, som sikrer, at pengene bliver i et beslægtet område. Den bestemmelse finder vi rimelig, og den kunne udmærket fortsat være gældende.

L 35 vil også medføre, at den værditilvækst, som er sket før lovforslagets ikrafttræden, og som stammer fra en tid, hvor institutionen ikke var fuldt dækket af offentlige midler, nu skal anvendes alene efter ministeriets bestemmelse. Det ligger ikke langt fra ekspropriation efter vores mening.

Vi vil se kritisk på lovforslaget under udvalgsarbejdet.

Det bekymrer os, at private skoler, som ikke er 100 pct. dækket, så vidt vi er orienteret, har været inde i billedet under forberedelserne til dette lovforslag. Det er naturligvis retfærdigt og rigtigt, at staten ved ophør sikrer sine midler, men de midler, som er skudt ind fra privat side, må retfærdigvis stadig væk sikres i overensstemmelse med gavegiverens ønske.

Jeg håber, det er grundløst, hr. undervisningsminister, når jeg på dette punkt frygter en konfrontation med hele den store, forskelligartede gruppe af frie skoler, som langtfra har 100 pct. tilskudsdekning både af etablering og drift. Det vil være til ubodelig skade for de

[Lysholm Christensen]

mange private skoleinitiativer og sociale initiativer, hvis der skabes usikkerhed om, hvem der ejer de privat indskudte midler.

Spøgelset i denne forbindelse, altså i forbindelse med selvejende institutioner, er: Hvad ingen ejer, ejer staten. Jeg håber, undervisningsministeren kan aflive dette spørgsmål.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Ja, det kan jeg bestemt aflive.

Jeg vil gerne begynde med at takke for den principielle tilslutning fra et ganske betydeligt flertal i Tinget. Jeg tror endda, fru Helle Degn kan overbevises, idet hun jo sluttede sin tale med at love velvillig behandling. Og da også hr. Lysholm Christensens bekymringer kan manes i jorden, skulle det ikke undre mig, om vi ender med at få en enstemmig vedtagelse her.

Men jeg forstår godt alle de spørgsmål, der stilles, for det er ret så kompliceret en sag, og selvejende institutioners vedtægter er noget, som man skal passe på som ikkejurist at udtale sig alt for meget om. Derfor er der også grænser for, hvad jeg nu vil komme med af juridiske udlægninger fra Folketingets talerstol.

Et vil jeg dog vove at gøre, nemlig at citere fra fremsættelsen. Der står:

»Rentekravet kan dog ikke dækkes i formuen pr. 1. januar 1990 og i fast ejendom og løsøre skænket af private.«

Det vil sige, at den rentedød og ekspropriation, som fru Helle Degn udtrykte frygt for, ikke kan ske.

Der står endvidere, at forrentning af statslån vil omfatte statslån, der optages efter lovens ikrafttræden.

Vedrørende institutioner, der allerede eksisterer, står der følgende i bemærkningerne til lovforslaget:

»De øvrige forslag sikrer, at restformuen, bortset fra fast ejendom og løsøre skænket af private, anvendes til uddannelses- og undervisningsformål.

a. Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse for nye institutioner om, at institutionens formue, bortset fra fast ejendom og løsøre skænket af private, i tilfælde af institutionens ophør skal anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter ministerens bestemmelse. Denne bestemmelse, der skal fremgå af skolens vedtægter, gælder alene nye institutioner oprettet efter 1990.

b. Med hensyn til eksisterende institutioner foreslås det, at statsstøtte til driften gøres betinget af, at institutionens vedtægtsgrundlag ændres i overensstemmelse med ovenstående, således at fremtidig tilvækst i formue, bortset fra fast ejendom og løsøre skænket af private, ved institutionsophør skal anvendes til undervisnings- eller uddannelsesformål efter ministerens bestemmelse.«

Jeg mener, jeg med disse citater har illustreret, at regeringen har været særdeles opmærksom på, at her skulle der ikke kunne siges at være tale om hverken direkte eller indirekte ekspropriation. Vi ønsker ikke at tage noget fra nogen som helst. Der er ikke her tale om, at private gaver skal konfiskeres. Så bekymringerne er overflødige.

Men jeg forstår godt, at man for en sikkerheds skyld rejser spørgsmålet, og jeg synes også, det ville være fint, om vi fik en righoldig korrespondance mellem udvalget og ministeriet, eventuelt Justitsministeriet, som har været med til at lave forslaget, således at alle bekymringer effektivt kan manes i jorden. Princippet for dette lovforslag er ordene fra Mattæusevangeliet om at give kejseren, hvad kejserens er, og Indre Mission, havde jeg nær sagt – hvem det nu er, der skal have – hvad de skal have.

Til slut vil jeg gerne bekræfte, hvad fru Hanne Severinsen sagde, nemlig at besparelserne på seminarieområdet er blevet større end forudset ved de seneste ændringer i Århus.

Helle Degn (S):

Jeg har kun én bemærkning til undervisningsministerens alligevel ret detaljerede forsøg på at forklare, hvad teksten består af i dette forslag: at sådan som man læser det, og jeg har op til behandlingen af dette forslag fået bemærkninger fra nogle af de selvejende institutioner, så forstår man det ude i verden sådan, at pr. 1. januar 1990 tikker rentebomben, og det er derfor, jeg taler om rentedøden.

Socialdemokratiet har den opfattelse, at staten naturligvis skal have det, der tilkommer den, og det er derfor, jeg med omhu har valgt en eller anden indekseringsløsning eller -ordning. Men det betyder, at – og jeg er enig med undervisningsministeren – vi har brug for en righoldig korrespondance. Jeg tror, den kommer helt, helt af sig selv, for massevis af selvejende institutioner kan godt se i øjnene, at når staten skal

[Helle Degn]

have forrentet sine lån og de investeringer, der er foretaget, vil den private formue, der er indskudt, langsomt blive ædt op. Det er derfor, Socialdemokratiet taler om rentedøden. Det tror vi nok selvejende institutioner vil reagere voldsomt på, så jeg forudser også en righoldig korrespondance i de kommende måneder.

Erling Christensen (S):

Vores ordfører har tilkendegivet vort partis synspunkter. Det, jeg synes er interessant at bide mærke i – det var nu ikke det, jeg ville have startet med oprindeligt – er ministerens interesse for evangelisten Mattæus. Vi har i Socialdemokratiet også tidligere haft den opfattelse, at regeringen er meget forelsket i Mattæusevangeliet: de, der har, dem skal der gives.

Det kan vi såmænd også anvende om dette lovforslag, for ministeren har stor indflydelse, og nu vil han altså have yderligere indflydelse. Venstres generelle politik, i hvert fald efter hvad man siger, går jo ud på, at tingene skal ud i lokalsamfundet. De tusind blomster skal blomstre, og folk skal have indflydelse, de skal være medbestemmende. Det er Mao, men jeg har også set undervisningsministeren citeret for det.

Så sammenholdt med de fordomme, ministeren i øvrigt en gang imellem lukker ud, er det interessant at høre, at regeringens forslag ikke gælder den slags institutioner, som hører ind under Kulturministeriet. Det synes jeg er interessant.

Jeg synes også, det er interessant, når en radikal ordfører siger: »Hvad skal de bruges til efterfølgende?« Ministeren siger, det kun gælder nye institutioner. Det er flot, men det fortæller jo noget om ministerens intentioner. Ministeren er åh, så liberal, men hensigten er altså: Venner, efterfølgende er det mig, der bestemmer. Bestyrelsen skal altså ikke ind.

Jeg synes, det er interessant. Man har tidligere i denne sag nævnt kommunevalget. Jeg synes, det er interessant i den situation, vi er i nu forud for kommunevalget, at høre: Venstres undervisningsministers politiske hensigt er altså, at de, der har, dem skal mere gives – også med hensyn til magten.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Da der nu appelleres så kraftigt til mit libera-

le sindelag, vil jeg gerne gøre et par principielle bemærkninger.

Det har altid været de liberales hensigt at omgås offentlige penge, og herunder også offentlig formue, med stor varsomhed, forsigtighed og sparsommelighed. Vi vil ikke sætte offentlige midler til, vi vil ikke ødsle heller med offentlig formue. Når det offentlige har betalt 100 pct. til driften af en institution igennem år, årtier, måske århundreder, skal de værdier, som det offentlige har sat i denne institution, naturligvis forrentes på en eller anden måde.

Jeg er glad for at blive udnævnt til den mest liberale af alle liberale ministre – det var fru Helle Degn, der gjorde det – men jeg vil gerne i den anledning gøre endnu en principiel bemærkning: Jeg har aldrig dyrket den frihed, der består i friheden til at bruge andres penge. Det er det, vi skal prøve at ramme med dette forslag, at man har frihed til at bruge sine egne penge, men ikke andres penge, hvad enten det er statens eller private.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Energiudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Kulturudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

[Formanden]

Miljø- og Planlægningsudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Udenrigsudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Valutaudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Markedsudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt medl.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt stedf.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Arbejdsmarkedsudvalget (1/11 89):

Udtræder: Duetoft (CD)

Nyt stedf.: Bodil Melgaard Haakonsen (CD)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 7. november 1989 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.59
